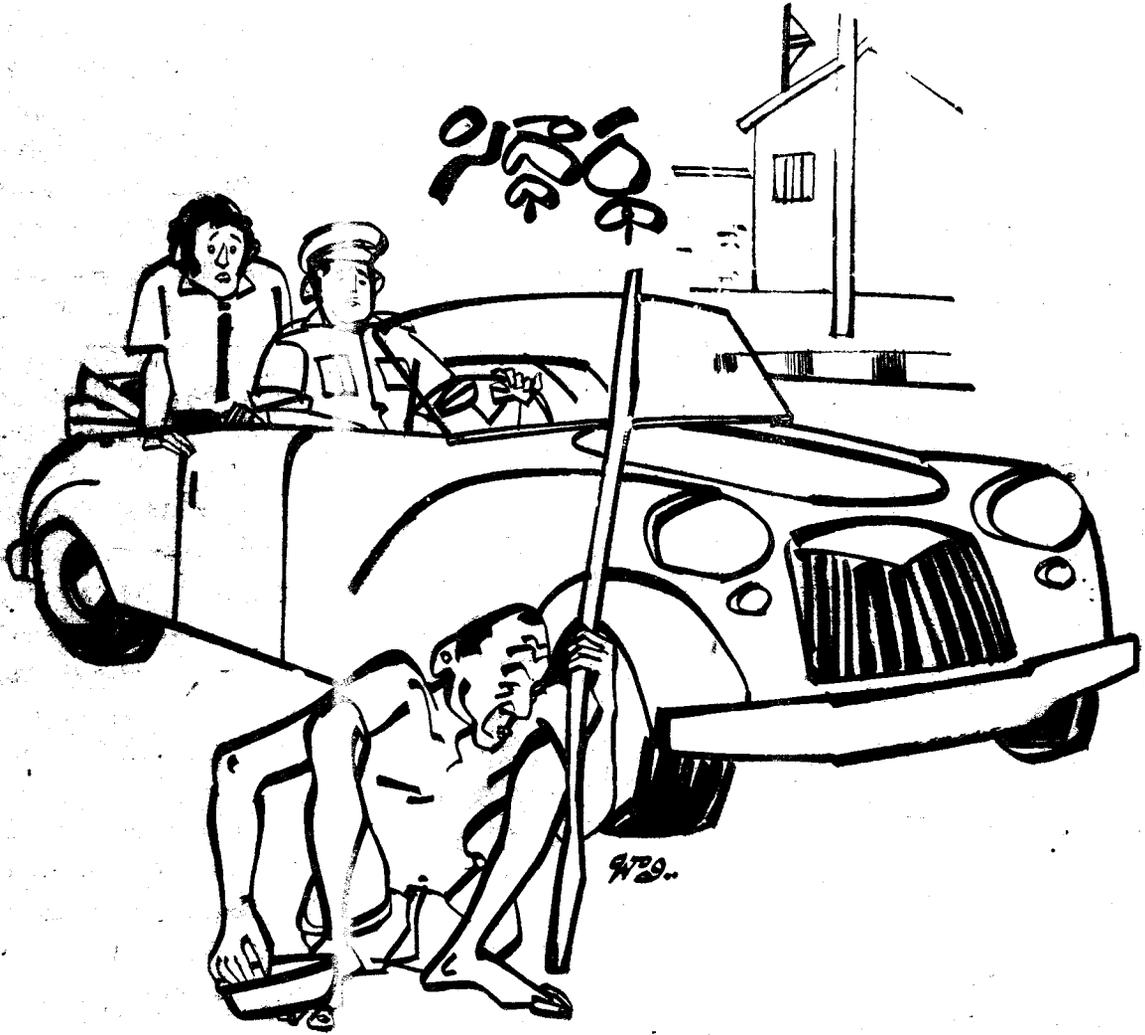

“నీ ఒక్క డికే గడిసేదవకపోతున్న ఈదగాకోరు పరిస్థితుల్లో నీకు పెళ్ళా మేండుకూ? పిల్లలెండుకూ? వదిలెయ్! సన్యాసం బెటరు. (అ) నాగరికమైన యీ సమాజంలో నీ కెల్లాగూ తిండి దొరకదు గనక అడవికి వెళ్ళిపో. అక్కడ దుంపలూ, గుర్రుదొరుకుతాయ్ తినేసి బతుకు. గుడ్డలేదని బెంగపడకు అకు లుంటాయి కళ్ళేమకో.”

ఆదివిష్ణు

వేసవి కాలం. తేడీ వగైరాలు వర్షం వేసవికాలం. అంతే! దేశమంతా ఎండలో మండిపోతోంది. విప్పులు చెరిగే ఎండలు నల్లల్లా మాడిపోతామేమోనని గాభరాగా ఇళ్ళల్లోంచి జనం బయటికి రావడమేలేదు. ముసలి ముతకా రాలిపోతూంటే—పసిపిల్లలున్నాళ్ళు భయపడి చస్తున్నారు.

చెన్నయ్య ఈ ఎండకి భయపడటం లేదు. ఎండల్ని మించిన కొందరి మనస్సులు

మల్లి చూసి భయపడుతున్నాడు. వాళ్ళ దగ్గరున్న డబ్బు, ఎండకంటే తీవ్రంగా వుంటుందంటాడు. డబ్బున్న మనిషి మండి పడే సూర్యుణ్ణి మించినవాడంటాడు. సూర్యుడి దెబ్బకంటే, డబ్బుదెబ్బ గొప్పదంటాడు. డబ్బు మనిషి కన్నెర్రజేసి చూస్తే సామాన్యుడు మరుక్షణం కాలి బూడిదై పోతాడంటాడు.

అందువల్ల, చెన్నయ్య వేసవికాలంలో

ఎండకంటే డబ్బుమనిషి చూపుకే భయపడతాడు. అలాగే అతను—శీతాకాలంలో గడ్డకట్టించే చలిగ్గానీ, వర్షాకాలంలో నిలువునా ముంచెత్తే వానగానీ భయపడకుండా—కేవలం డబ్బుగల మనిషికే వజ్రవజ్రా వణుకుతాడు, నిలువునా ముంచేస్తాడేమోనని వదురుతాడు.

రోగాలూ, మరణాలూ వీటికంటెకూడా డబ్బున్నమనిషి దారుణమైనవాడని అతని

సిద్ధాంతం. నమాజంలో సుఖాంతులకు వాదోక శాపమని అతని అభిప్రాయం.

బ్రతికే జనాభాని అతను పండు తెగలుగా విభజించేడు. దబ్బున్న డూ, లేవి వాడు. మొదటి జాతిమీద అతనికెంత భయం. కసి, ద్వేషమో— డోజాతి వట్ల అతనికంత ప్రేమ, జాలి, కరుణ.... ఎంచేత?

అల్లా అడగండి. అతను నమాధాన మిస్తాడు.

దబ్బులేని జనం చాలామంది పూరి సాకల్లో, రోడ్డువక్క ఆకాశం దివ సిస్తున్నారు. ఈ జనాభా ఎక్కడవశాతం దేశంలో పెరుగుతున్నారు. మెజారిటీ బలమున్నా సుఖించే యోగ్యులు లేరు. పోతీసులకీ, వాళ్ళు వెట్టే కేసుకీ వీళ్ళు మాత్రమే బలైపోతుంటారు. జైళ్ళు చాలా వీళ్ళతోనే కిటికీలలో పోతున్నాయట. వీళ్ళకీ న్యాయస్థానం అనుకుంటుంది బాటలోనే వుండదు. వీళ్ళు దేవుడు వైతం కరుణించడు. వీళ్ళ తరపున మాటాడే మనిషి కూడా మంచి కృషి వుట్ట వుట. వీళ్ళని అలాగా జనమని ఈ దేశం పుగా, దరిద్రనారాయణులని మర్యాదగా పిలుస్తారు. వీళ్ళంతా దబ్బుమనిషి కాక గుర్రె గిరిగిలా తన్నుకుంటారు. అతనికంత కాలం: వీళ్ళందరి శక్తి సార్థాలను గొప్పవాడు దోచుకోవడం మామూలుట.

ఇల్లాంటి మనుషులు అట్టే ఎండ కాటుకీ, ఇటు దబ్బుదెబ్బకీ బుక్కోలేక పోవడం చూసి చెన్నయ్య మనసు మరింత కలతపడింది-పడుతోంది. అతని మనసు సాధారణంగా ప్రశాంతంగా వుండదు. కవీనం రాత్రిళ్ళు వైతం అతని ప్రశాంతంగా విడుదలపోలేడు. రోజులో మూడో భాగం కారులో గడిపి, నాలుగో భాగం నిద్రకు వినియోగించినప్పుడు— నిద్రకు దూరమైపోతాడు. నిద్ర రాకపోదు— నిద్రకి లోబడితే వేడివేడి ఆలోచనలు చల్లారిపోతాయని అతని బెంగ.

పడుక్కుండా మనుకున్నప్పుడు అతని ఆలోచనలు మొదట లేమితనమీదు వెళ్ళ

గానే, ఆ ఆలోచనలకు వేడెక్కి, అతని హృదయం భగ్గున మండిపోతుంది. తదుపరి, ఉన్నవాడి భోగభాగ్యాల్ని అతని ఆలోచనలు పరుగులెత్తి ఆ మంట అధిక మవుతుంది. ఆపైన ఆలోచనలు అగిపోయి కేవలం 'మంట' మాత్రమే మిగులుతుంది. ఆ మంట ఆరనిమంట. ఇంక నిద్రెక్కడ: మంటతోనే తెల్లవార్లు అతను గిజగిజ తన్నుకుంటాడు— ఆక్రోశిస్తాడు; భక్కున తెల్లవారితర్వాత— మళ్ళా కారెక్కతాడు.

చెన్నయ్య వయస్సు పెద్దదికాదు. అతనికి పెళ్ళి కాలేదు. అందుచేత అతనికి భార్యాబిడ్డలు లేరు. చెన్నయ్య యింకా పెళ్ళాడే వయస్సులోనే వున్నాడు. అందు వల్ల పెళ్ళాడాలనే కోరిక అప్పుడప్పుడు కలుగుతుంది. కానీ, పెళ్ళాడకూడదని అతని సిద్ధాంతం. పెళ్ళాడి-జనాభాని పెంచి చాలీచాలని జాతీయ సంపదలో వాళ్ళని ఉత్తమ భాగస్వాములుగా జేయడం అతని కిష్టంలేదు.

“ఆ మాటకొస్తే, ఇప్పుడున్న జనాభా తిండికిలేక తన్నుకు చస్తుంటే పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుని పిల్లా మేకనుకని యింకా ఎంత మందిని ఇబ్బంది పెడతావ్? ఎందరి ఉసుళ్ళు పోసుకుంటావ్? కనకారేయ్-పెళ్ళి చేసుకోకండి. పిల్లల్ని కనకండి. పిల్లలు పుట్టకూడదు. దేశాన్ని ఓవర్లో ఓవే చేయకూడదు. నువ్వున్నావ్. నువ్వు చాలు. నీ ఒక్కడికే గడికేడవక పోతున్న ఈ దగాకోరు పరిస్థితుల్లో నీకు పెళ్ళా మెండుకూ? పిల్లలెందుకూ? వదిలెయ్యి. నన్యానం బెటరు. తీసుకో మర్యాదగా వుంటుంది. తిండానికి ఇక్కడ ఎల్లాగో తిండి దొరకకదు కనుక అడవికి వెళ్ళిపో. అక్కడ దుంపలూ, గడ్డి దొరుకుతాయ్. తినేసి బతుకు. గుడ్డలేదని బెంగపడకు. అడవిలో ఆకులుంటాయ్. కట్టెనుకో. అడి కాదంటావా, విశమొలగా తిరిగేయ్. సిగ్గెందుకోయ్! నీ పూర్వీకులు తిరగలేదా? అసలు, నువ్వు పుట్టినప్పుడు నీకు బట్టలున్నాయా? మరెందు కొరేయి సిగ్గు, చరిత్ర ఎక్కడుం విప్రారంభమయ్యిందో!

తిన్నగా అక్కడికే వెళ్ళిపో. గమ్మత్తుగా వుంటుంది. దేశదేశాలనుంచి నాగరికులు నిన్ను చూడటానికి వస్తారు. అదికాలపు తొలి మానవుడు యిక్కడ దొరుకుతాడని ప్రచారం చేస్తారు. నీ కీర్తి అంతర్జాతి లెవల్లో వుంటుంది. బిక్క-మొహం పెట్టకు. చెప్పేది వినవద్దే! కడుపునిండా తిని-వంటి నిండా బట్టకట్టుకుని పెళ్ళాడి తాపీగా పిల్లల్ని కనేందుకు దేశకాల పరిస్థితులు నీ చేతుల్లో వున్నాయా? అవికొందరి జాతి గాళ్ళ చేతుల్లో వున్నాయ్. తప్పకో. ఆ జాతిలో నువ్వు లేకపోవడం నీ ఖర్మ! ఇది కూడా ఒప్పుకో, ఖర్మేగానారేయ్, అది నీ తప్పు కాదు, దానికి నేనూ వప్పుకుంటాను అంత మాత్రాన-నా ఖర్మ ఇల్లా ఎందుక్కాలింది, దీని కెవరు బాధ్యులని అడిగేందుకు నీకు హక్కులేదు. దేవుడు నీ మొహాన అంతే రాసేతని పెద్దలు చెబుతున్నారు. అబద్ధులు సిద్ధాంతీకరిస్తున్నారు. వాళ్ళంతటి వాళ్ళు అంత బచ్చితంగా చెప్పితర్వాత అడిగే హక్కు-గానీ, తిరగబడే దమ్ముగానీ నీ కుండకూడదు. అర్థమవుతుందా! కనకేవెటి; ఈ దేశంలో నీలాడి వామాన్యుడికి చోటులేదని చెబుతున్నాను. నువ్వు పెళ్ళాడకూడదు. పెళ్ళాడినా. నీ పెళ్ళాన్ని నువ్వు ముట్టుకోకూడదు. ముట్టుకున్నా పిల్లల్ని కనేయకూడదు. కన్నావో-విన్ను మాట్ చేసిపారేనే రోజులుకూడా అతిదగ్గర్లో వచ్చేస్తున్నాయ్. బఖద్దార్! అంతమాత్రాన ఈ దేశం దిక్కుమాలిన దేశమని తిట్టి పొయ్యకు. చక్కటి చరిత్రగల దేశంరా ఇది! పవిత్రమైన దేశం! ప్రస్తుతం— దబ్బున్న (జాతి) మనిషి చెప్పినట్లు వడిచే సాభాగ్యదేశం. వింటున్నావా? దబ్బున్న మనిషి మాత్రమే బ్రతగలిగిన ఖరీదైన దేశంరా ఇది! నీకూ నాకూ దేశంకానంత మాత్రాన మేవలో ఆమేలా సీరాపోసి పులి మేస్తావా కళ్ళుపోతాయ్ రేయ్! పవర్ గాళ్ళు విన్నారంటే తన్ని తగలేస్తారు. నువ్వెక్కడ ఉండాలో అక్కడే వుండాలి. వుండంటే; ఇవతల సీస్థాయి, హోదాలు పెంచేందుకు ఏలికలు తీవ్రంగా ఆలోచనలు చేస్తున్నారు.

- ఏమిటి డాక్టర్? మీకు పుణ్యక్షేత్రమేమిట గదా! నా పుణ్యక్షేత్రం - కెలు కొమ్మలవారి మిత్రమా పుణ్యక్షేత్రమేమిట గదా! డాక్టర్!!

సూరిత్ర

నగరం నడిబొడ్డుమీద కారు నడిస్తోంది. విశాలమైన రోడ్లది. గొప్పా పేద కలిసి తిరిగే చోటది. కారు నెమ్మదిగా వెళుతోంది. వెనకసీట్లో ఒదిగి కూర్చున్న ఉపేంద్ర ముందుకి వారికి చెన్నయ్యతో అన్నాడు—

“చెన్నా! చూడటం! అది సినిమా ఫియేటరు గదా?”

“అవును బాబూ!”

“అక్కడంతమంది జనం నిలబడుతున్నారు గదా ఆ సినిమా అంటే గొప్పగా వుంటుందా?”

“అవును బాబూ. పేదల బ్రతుకులని గొప్ప పిక్కరు. ఏభై రోజులు వూరయ్యాయి. జనం మాత్రం తగ్గలేదు. ఇప్పుడు పేదల సినిమా. పేదలగురించి రాసి సినిమా. సినిమా నిండా పేదల గొడవే వాళ్ళ కష్టాలూ కన్నీళ్ళూను. బాగా పోతోంది. ఎంచేతంటారో తెలుసా?— పేదలగురించి ఏ కథ రాసినా, ఏ సినిమా తీసినా బాగానే వుంటుంది. దేశంలో పేదలెక్కువ. వాళ్ళకి మంచి మార్కెట్టుంది. ఈ సినిమా తీసిన పెద్దమనిషి—మీ నాన గారితా—అబ్బేదికారి. ఇల్లాంటి సినిమాలు మూడు తీసి బోల్డూ డబ్బు గడించేడ విచిత్రమేమిటంటే బాబూ — ఆ బాబూ పేదలంటే గిట్టదు. కానీ, వ్యాపార

మాత్రం పేదలమీదే చేస్తున్నాడు. దేశంలో అన్నిరకాలుగా నాశనమయ్యేది ఈ పేద జాతి! ‘ఇదిగో మీకు మంచిరోజులు వచ్చేస్తున్నాయి కావకోండని’ ఉపన్యాసాలూ, కథలూ, సినిమాలద్వారా వాళ్ళని బుజ్జిగించి వాళ్ళని మాయ చేస్తున్నారండీ ఈ గొప్ప జాతి. ఈ పేదనాయాలు వాళ్ళ మాయ మాటల్ని నమ్మేసి ఇంకా నాశనమై పోతున్నాడు. తిరగబడే ఓపికను ఈ మాయ మాటల్లో చల్లారపెట్టేసుకుంటున్నాడు.”

అఫని మాటలకు అడ్డుపడి ఉపేంద్ర అన్నాడు—

“చెన్నా! చెప్పకు. నా మనసు బాగులేదు. నా దేశంలో ఈ దారుణం నేను నహించలేను చెన్నా! కారు పోనియ్.”

ఉపేంద్రలో చలనం కలుగుతున్నందుకు చెన్నయ్య ఆనందించేడు. తన శ్రమ వృధా కానందుకు సంతోషించేడు. కారు వేగం పెంచేడు. హాస్పిటలు. మీడినుంచి పోతోంది కారు. అక్కడ మళ్ళా కారు వేగం తగ్గించేడు. హాస్పిటల్ దగ్గర జనం చీమలబారుల్లా నిలబడివున్నారు. వాళ్ళ చేతుల్లో సీసాలున్నాయి. పసిపాపలూ, వ యో వృద్ధులూ, బిక్కచిక్కినవాళ్ళూ, రోగాలూ రొమ్మల్లో పంగిపోయినవాళ్ళూ, కళ్ళల్లో ఊపిరి పెట్టుకున్నవాళ్ళూ - వగైరా గుంపుల్ని ఉపేంద్ర చూసేడు. చెన్నయ్య అంటున్నాడు—

“గుండె దిటవు చేసుకోండి బాబూ! ఇది మాలాటివాళ్ళకి మామూలే. ఇక్కడ చేరిన జనాభాకి మూడు రెట్లుంటారు ఇక్కడికి రానివాళ్ళు; రాలేనివాళ్ళు; వాళ్ళ సంగతి దేవుడికి వదిలేయండి. ఇక్కడికి వచ్చిన వాళ్ళ సంగతి మనవి చేస్తాను. ఇది గవర్నమెంట్ హాస్పిటలండి. ఇక్కడ రంగు సీళ్ళు పుష్కలంగా దొరుకుతాయి. డాక్టర్లందరికీ ఇళ్ళదగ్గర ప్రైవేటు ప్రాక్టీసులుంటాయి. డబ్బులిస్తే ఇళ్ళదగ్గర ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధతో చూస్తారు. డబ్బులివ్వలేక పోతే—ఈ క్యూలో నించుని రంగుసీళ్ళు వుచ్చుకోవల్సిందే. దీనికే వార్డ్ బోయ్ లుంచి డాక్టర్ల వరకూ విసుక్కుంటారు. చీదరించుకుంటారు. తిడతారు. అన్నీ పడల్సిందే. ఈ రంగుసీళ్ళకోసం ఏ మూలనుంచో యిక్కడికి నడిచివస్తారు. ఆ రంగు సీళ్ళ వుచ్చుకుని మళ్ళా ఆ మూలకి నడిచి వెడతారు. బాబూ, వీళ్ళల్లో సగంమంది ఈ రాకపోకల నడకల్లోనే—నడివీధుల్లో ప్రాణాలు విడిచేస్తారు. ఇదిలా జరగడాని క్కారణమేమిటి బాబూ-డబ్బు! డబ్బుండీ డబ్బు! మనిషిగా వుడితే లాభం లేదండీ. క్షేమంగా బతకాలంటే డబ్బుకూడా కావాలండి. ఆ డబ్బు మొత్తం కొందరి చేతుల్లోనే నలుగుతోంది. వాళ్ళ ఇనప్పెట్టెల్లో మూలుగుతోంది. బేంక్ లో వాళ్ళ ఖాతాల్లో తిరుగుతోంది. ఆ డబ్బు బయటపడాలండీ. ఏ కొందరి దగ్గరో తిష్టవేసు క్యూచో కూడదు. మూల మూలలున్న డబ్బుని బయటకు లాగాలి. ఇవ్వనివాడిని కాల్చి చంపాలి. బయటపడ్డ డబ్బుని అందరికీ పంచాలి. అందరూ బాగుపడాలంటే అదొక్కటే మార్గం. ఏం బాబూ, వింటున్నారా?”

“వింటున్నా చెన్నా! డబ్బు మనిషి నై నందుకు ఆనందపడడంలేదు. సిగ్గుపడుతున్నాను. ఇంకా ముందుకు పోనివ్వ చెన్నా! ఇన్నేళ్ళూ నేను దూరంగా వున్న నిజాలకు నన్ను దగ్గరకానివ్వ. ఇల్లాంటి

అవకాశం నాకిక దొరకడు. పదం న్నా:” అన్నాడు ఉపేంద్ర ఆవేశంగా.

చెన్నయ్యకి ఉపేంద్రపట్ల అ హాసం కలిగింది. అది వెంటనే ముగిసా మారింది. వెను వెంటనే అది వాత్సల్యంగా స్థిరపడింది. అతణ్ణో వృహం కూడా పొంగి పొర్లింది. నగరం వివరికి పోనిచ్చేడు కారుని:—

మురికివాడలను చేరుకుంటోంది కారు. ఉపేంద్ర భయంతో, అనన్యంతో, లిత్తో జగుప్పతో సీట్లో పీఠితంగా కూర్చోలేక పోతున్నాడు.

నేలమీద ఇల్లాటి మురికివాడ ంటా యని ఉపేంద్రకు మునుపు తెలీదు. పండులూ, దోమల్తోపాటు కొందర మనుషులుకూడా ఆ వాడలో బతుకుతున్నరు. నాలుగు తాటాకులు కప్పి ఇళ్ళంటున్నరు. అరు బయట గోనెలు పరిచి, వా పైన కాలక్షేపం చేస్తూ - అవిగూడా నివాస యోగ్యాలంటున్నారు. ఎవళ్ళకీ వంటిండా తట్టలేవు. ఎవళ్ళూ పరిశుభ్రంగా లేరు. ఎవళ్ళూ ఆరోగ్యంగా లేరు. వళ్ళకీ కడుపువిండా తిండిలేదు. ఆకలి: దండ్రం: ఆకలి, దరిద్రమూ అక్కడ విలంబితాం డవం చేస్తున్నాయి.

చెన్నయ్య ఉద్రేకంతో చెబుతున్నాడు. “ఇల్లాంటి వాడలు నగరానికి కలుగు వేవులా వుండి, నగరం మధ్యలో వాడా చాలా వున్నాయి బాబూ! దరిద్రులు ఏళ్లు దరిద్రంలో వుండేరు. దరిద్రంలో వుండు తున్నారు. దరిద్రంలోనే ఉస్తారు. వీళ్ళ బ్రతుకులింతె: మా బ్రతుకు లెంకిలా తగలదాయవి అడగరు వీళ్లు. ఇది న్యాయమని అరవడంలేదు వీళ్లు. ఎంతో తెలుసా బాబూ! వీళ్ళలో మంచి నం యింకా బతికి వుందండి. మంచితనం తా వీళ్ళ మధ్యనే బతుకుతుందండి. ండి లేదు. చదువు లేదు. ఆరోగ్యం డు. మనిషిగా బతికేందు కవసరమైన వన తులూ లేవు. మనిషిని పెంచే యి అసలే లేదు. అయినా బతికేస్తున రు, ఓర్పుతో బతుకుతున్నారు. ఓర్పుకూ డా ఒక పరిమితి వుంది బాబూ! వీళ్ళ కళ్లు

విప్పి పళ్లు పట పట లాడిస్తే-బడాబాబుల పని ఉల్టా సీదా అయిపోతుంది. ఆరోజు కూడా దగిర పడుతోంది బాబూ! అప్పుడు ఈ మురికివాడలో చెలరేగిన విప్లవాన్ని ఆ దేవుడు సైతం ఆపలేడండి.. అది గదిగో అటు చూడండి. అదేమిటో చెప్పండి” అనడిగేడు చెన్నయ్య- ముడు సుక్కూచున్న ఒక ఆకారాన్ని చూపించి.

“జంతువు చెన్నా! విచిత్రమైన జంతువు. దాని పేరు నాకు తెలీదు” అన్నాడు ఉపేంద్ర.

చెన్నయ్య విషాదంగా నవ్వి అన్నాడు. “జంతువుకాదు బాబూ! మనిషే! మూట కట్టుకుపోయి ఆకారం పోగొట్టుకున్నాడు. ఇవాళో రేపో అన్నట్టున్నాడు. అతని వయసిరవై: తమ కంటె చిన్నవాడు. ఆశ్చర్యపడకండి. మనిషి చేసిన డబ్బు కెంత పవరుందో అంచనా వేసుకోండి. అంతె:”

“ఇంత వికృతాన్ని ఇంక చూడలేను చెన్నా! స్పష్టిలో ఈ దారుణాలక్కారణ మేమిటో చెప్పేవు. అది చాలు....కారు వెనక్కి తిప్పు చెన్నా! ఇంటికి పోదాం” అన్నాడు ఉపేంద్ర.

వాళ్ళు ఇంటికి వస్తుండగా ఒక విఘ్నా రాన్ని చూసేరు. శవాన్ని మోసుకుపోతు న్నారు నలుగురు: వాళ్ళ వెనక కొందరు జనం నడుస్తున్నారు. ఒకడు పైసలు గాల్లోకి ఎగరవేసేడు. నడుస్తున్న జనం ఆగి నేలమీదకి వంగి పైసలు ఏరుకుంటు న్నారు. చివరికి - శవాన్ని మోసే నలు గురూ, శవాన్ని దించి పైసలకోసం ఎగ బడుతున్నారు. ఉపేంద్ర కళ్లు మూసు కున్నాడు. చెన్నయ్య వివరిస్తున్నాడు....

“ఇది బాబూ డబ్బు విలువ: పైన చాలుబాబూ, తోకాడిస్తూ చేరిపోయే గట్టి కుక్కలవుతారు. ఈ అశాంతి ఎక్కువ కాలం నిద్రపోదు. ఎప్పుడో వళ్లు విరుచు కుని లేచి నిలబడుతుంది. గాండ్రీస్తుంది. గొప్ప జాతిమీద లంఘిస్తుంది. పీకల్ని కొరు కు తుం ది. నెత్తురు తాగు తుంది. ఆ రోజొచ్చేస్తుంది బాబూ! గొప్ప జాతికి ఆ ఆపద తొలగాలంబే

ఈలోగా వాళ్లు జాగ్రత్త పడాలి. వాళ్ళలో మానసికంగా మార్పు రావాలి. దాచిన డబ్బూ, దోచిన డబ్బూ.-డబ్బూ-డబ్బూ- అందరికీ పంచివ్వాలి. దేశ సౌభాగ్యవికీ, సుఖశాంతులకీ ఈ డామకోవడాలూ, దోచు కోవడాలూ ఇక చెల్లవని వాళ్ళు తెలుసు కోవాలి....”

ఉపేంద్ర చెన్నయ్య ఆవేశానికి అడ్డం పడి అన్నాడు,

“చెన్నా! ఇంక నాకేం చెప్పకు. నే వివలేనింక. నా కిప్పుడు విశ్రాంతి కావాలి చెన్నా....నేను తీవ్రంగా అలోచించి ఒక నిర్ణయానికి రావాలి. పద చెన్నా....పద!” చెన్నయ్య తృప్తిగా గాలి పీల్చు కున్నాడు. కారుని మేడ వేపు వేగంగా తోలడం ప్రారంభించేడు.

* * *

బుద్ధ భగవానుడు కూడా ఈ దేశం లోనే వుండేడు. పాలరాతి మేడా, హంస తూలికా తల్పాలూ, ఉద్యానవనవిహారాలూ వగైరా హంగుల్లో ఆ మహాత్ముడు కొన్నేళ్లు గడిపి, ఒక రథ సారథి సాయంతో నగర ప్రవేశం చేసేడు. నగ రంలో వృద్ధుల్ని చూసేడు. కుష్ఠ రోగుల్ని చూసేడు. శవాలను చూసేడు. రోగాలూ రొప్పులూ ఆకాల మరణాలూ ఎన్నో దుఃఖాలు చూసేడు. ఆ మహాత్ముని మనసు చలించింది. తాను ఇన్నాళ్ళూ గడిపిన సుందర జీవితం ఒక పీడకలలా తోచింది. “నువ్వు నేనూ - నా తల్లి దండ్రులూ, నా ప్రేయిమైన భార్య, నా అనుంగు పుత్రుడూ అందరూ జరామధ జాలకు తల వంచవలసిందేనా? తరుణో పాయం లేనే లేదా?” అని వాపోతూ రథ సారథిని అడిగేడు. సారథి చాలా ఓపి కతో ఆయన ప్రశ్న లన్నింటికీ సమా వానాలు యిచ్చేడు. సిద్ధార్థుడు బుద్ధ భగవా నునిగా పరిణమించడానికి ఆ రథసారథి చాలా వరకు తోడ్పడ్డాడు.

ఈ విధంగానే ఈ కథగూడా నడు స్తుందను కున్నాను. అల్లా నడవలేదు. వైగా అడ్డం తిధిగింది. ఆ వివరాలు రాస్తాను,

—రవయత.

* * *

ఉపేంద్ర కారు దిగి చెన్నయ్యను తనతోపాటు తన గదిలోకి రమ్మన్నాడు. చెన్నయ్య ఉపేంద్రను అనుసరించేడు.

గదిలో..

ఉపేంద్ర గుప్పిటనిండా వందరూపాయిల కాగితాలు తీసుకుని చెన్నయ్యకిస్తూ అన్నాడు....

“చెన్నా! ఈ నోట్లను లెఖ్ఖపెట్టలేదు, పదివేలు మించి వుండవచ్చు. ఇది నా తండ్రిగారి డబ్బు కాదు. నాది! మనం చూసిన దరిద్ర నారాయణులకు నేను ఇంత కంటే ఎక్కువగా సాయపడలేను. దయచేసి ఈ డబ్బు తీసుకెళ్లు. వాళ్ళందరికీ పంచు. ఆ విధంగానైనా కలతపడ నా మనసుకి కొంత తృప్తి కలిగించు చెన్నా! వెళ్లు”.

చెన్నయ్య వెంటనే కడలేకపోయేడు. ఉపేంద్ర మంచితనానికి, సున్నిత హృదయానికి అతను జోహార్లర్పించేడు. ఆ పైవగాని అతను అగది విడిచిపెట్టలేదు.

అంతే!

వేసవికాలం యింకా వెళ్ళనూలేదు. ఎండలు తగ్గనూలేదు. దేశం మండిపోవడం వల్లారనూలేదు. కానీ చెన్నయ్య మాత్రం కనుపించడంలేదు. ఉపేంద్ర దగ్గర డబ్బు తీసుకున్న రోజునే చెన్నయ్య పరాగీ అయ్యెడు. రోజుకో ఊళ్ళో కన్నిస్తున్నట్టు వార్తలందుతున్నాయి. ఆ డబ్బుతో అతను అలిసిపోయేలా పరుగులెత్తుతున్నట్టు ఎప్పటికప్పుడు తెలుస్తూనే వుంది.

పేదవాళ్ళనీ, వాళ్ళ నమస్కర్మిణి గాలి కొదిలి—వాళ్ళ కందించవలసిన డబ్బు చేతుల్లో పడగానే చెన్నయ్య పారిపోయేడు! పా...రి...పో...యే...డు....

ఇక్కడితో కథ అయిపోలేదు...

జరిగిన చరిత్ర యావత్తూ విన్న రంగనాధరావు ఉపేంద్రను మందలించబోయేడు. కానీ, ఉపేంద్ర తండ్రి నోరును కట్టేసేడు.

“తిట్లకు నాన్నా! అమెరికాలో చదివాల్సిన కుర్రాడ్ని నేను. తిట్లకు. నీకు మంచి జరిగినందుకు సంతోషించు. ఎక్కడో-ఏడుల్లో-మనకి విరోధులున్నారని నాకు పాఠాలు చెప్పేవు. అవునా? కానీ, నీ ఇంట్లోనే వున్న నీ బద్దవిరోధిని నువ్వు గమనించలేక పోయేవు. అయిపిటి

యూ! కాన్నేను అమెరికా కుర్రాడ్ని. గాలి పీల్చి గుణం చెప్పే మనిషిన్నేను. ఆ ఫువిట్ చెన్నాగాడు- అనాడు-నా గది కొచ్చి తొంగిచూసిన వైసం, నీ ఉపన్యాసం వాటుగా విని పళ్ళుమూరిన విషయం నేను గమనించేను. నేనే గమనించేను. వాడిని లొంగదీసుకోకపోతే, ఈ ఇంట్లో మనలో ఎవరో ఒకళ్లు వాడి కనికి మస్తైపోక తప్పవని నాకు తెలుసు. ఈ జాకాల్ గాడి మనసులో యింకా ఎన్ని భయంకరమైన ఆలోచనలున్నాయో తెలుసుకోవడానికి నేనే వాడిని కోరి నగరం చూపించమన్నాను. అమాయకపు వెధవలా నటించి వాడి ఆలోచనలూ, వాడి ఆవేశపూరిత తెలుసుకున్నాను. వాడు నాకు నగరంలో మేడలూ, మిద్దెలూ-వైభవాలూ, ఉత్సవాలూ. చూపించలేదు-చూపించడని తెలుసు నాకు. మురికినీ, మురికి వెధవల్ని, పండుల్ని, పండుల్లాటి మనుషుల్ని. ఇరుకు కుళ్లు సందుల్ని చూపించి నా మనసు సాడుచేయాలనుకున్నాడు రోగ్! అతి సున్నితమనుకున్నాడు నా మనసు. ఈ మనసు, ఈ హృదయం మేడిన్ అమెరికా అని వాడికి తెలిదు. నేను ఎవరికి వుట్టినో-ని గుంపులో పెరిగేనో వాడికి తెలిసినా. చేవుడిచ్చిన ఈ రూపుని చూసి మోసపోయేడు పూల్! కానీ, వాడి అంతరాంతరాలు నాకు తెలుసు. వాడి ఆవేశానికి విలువెంతో; వాడి రోషానికి మందేవిటో నాకు పూర్తిగా తెలుసు. పదివేల రూపాయల్లో వాడిని తోలేసేను. డబ్బుతో వాడిని కొట్టేను, చంపేను! ఈ దేంజరస్ రోగ్ కోరు సన్నట్టు దేశంలో వున్న దరిద్రులందరికీ నున ఆస్తిని పంచాలంటే—మనిషికో పైసా గిడుతుంది. మనదగ్గరకూడ పైసాయే మిగులుంది. లెక్కలు నాకు ఎటులాడా పూల్! వాడికే పెట్టేను చిన్న డబ్బు—విత్ టెన్ థాజెండ్ బక్స్! పేదరికి పంచమని పదివేలు వాడి చేతుల్లో పోసేను. డబ్బుమీద యావ వాడి ఆవేశాన్ని చంపింది. వెధవ—పరుగెత్తేడు. వాడే గనక ఆ పదివేలూ పేదలకు పంచి పుణ్య నా క్కనిపించివుంటే—అఫ్కోర్స్, రిజిజే డ్రిమ్!—కానీ, కనిపించివుంటే, వాడ్ని చంపేసివుండును. అంత మంచి

బతుకు మనదగ్గర బతకూడదు. ఆ కష్టం తప్పించేడు. నా చేతిలో చచ్చే అదృష్టం గాని, పేదలచేత సన్మానం చేయించుకునే లక్షకాళంగానీ వాడికి లేవు. అందుకే—హీరేసేవే! యిక్ ఫాదర్...నీ బద్ద విరోధిని, ప్రభకు విరోధిని. పదివేలతో చంపేయేను. ఇప్పుడు చెప్పు నాన్నా—నేను చేసింది త్రైమా? ప్రాడా?”

రంగనాధరావు మరేమీ మాటాడలేక పోయేడు. ఆయన కళ్ళు ఆనందంతో మెరిసేయి. ఆపైన నీళ్ళతో నిండిపోయేయి. ఉపేంద్ర తన కళ్ళకి—అందువల్ల—మనక మనగ్గా కనుపిస్తున్నా, తనకోసం దిగివచ్చిన దేవుడూతలాగున్నాడు. సాక్షిత్తు దేవదూత తన కుమారుడై నందుకు ఆయన గర్విస్తున్నారు. చేతులు రెండు కొడుకువేపు చాచేడు. ఆ చేతులమధ్య కొడుకు మేరు మోస్తలా వచ్చి చేరేడు.

ఉపేంద్రను ప్రేమతో గాఢాలింగనం చేసుకున్నాడు రంగనాధరావు....

ఇప్పటికీ ఈ కథ పూర్తికాలేదు....

ఉత్తర హిందూస్థానంలో చెన్నయ్య నివసాడు. “చెన్నాన్ ఆటోమొబైల్స్” ప్రారంభించి రెండుచేతులూ ఆర్జిస్తున్నాడు. చెంది వెళ్లిపోయింది, వరాకాల పూరి దాటింది, శీతాకాలం ఆసన్నమైనప్పుడు చెన్నయ్య పెళ్లి చేసుకున్నాడు! ఆ పెళ్లితో తృప్తిపడక ఇద్దరు ముండల్నిగూడా చేరదీసిడు. ఆనందంగా బతకడానికి ఈ ఏళ్ళాట్లు చాలనుకున్నాడు.

కానీ, చెన్నయ్యకి ఇప్పుడుగూడా సుఖ నిద్ర పట్టడంలేదు. రాత్రిత్తి యింకా ఆలోచనలు చేస్తూనేవున్నాడు. అవి పేదల గురించి కావు గనక ఆ ఆలోచనల్లో వేడి పుమాత్రపూరి లేదు. అల్లాగని అవి చల్లటి కళ్ళుటి ఆలోచనలూ కావు—క్లాస్ పన్ కుట్రల్లో కూడిన భయంకరమైన ఆలోచనలు.

చాచిచాలని వేతనాలకోసం అల్లరిచేస్తున్న తన పనివాళ్ల గొంతులెట్లా కోయాలో, తన దగ్గరున్న డబ్బుని రోజుకి రెట్టింపుగా ఎట్లా పెంచాలో వగైరా పథకాల్లో వుంటున్న చెన్నయ్యకి నిద్రెల్లా పడుతుంది? అందుచేత—

ఈ కథ ఎప్పటికీ పూర్తికాదు. ★★